

SCIENCE PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

Son 1/S. Jild 4.

2024

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ S/1 (4) - 2024

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2024

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Уктам Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Абдор – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

Турсунов Равшан Нормуратович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Холикулов Ахмаджон Боймаҳамматович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Габриэльян Софья Ивановна – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Миллий Университети.

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Рая Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Насирходжаева Дилафруз Сабитхановна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Остонокулов Азамат Абдукаримович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент молия институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўктамович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Ҳожаев Азизхон Саидалоҳонович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Фарғона политехника институти

Холов Актам Хатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Хамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б, Тошкент молия институти;

Шакарров Қулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яхшиликков Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Саидова Камола Усканбаевна – фалсафа фанлари доктори, “Tashkent International University of Education” халқаро университети;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Ўроқова Ойсулув Жамолитдиновна – фалсафа фанлари доктори, доцент, Андижон давлат тиббиёт институти, Ижтимоий-гуманитар фанлар кафедраси мудир;

Носирходжаева Гулнора Абдукаҳхаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Турдиев Бехруз Собирович – фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Бухоро давлат университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳасанов Шавкат Аҳадович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Бахронова Дилрабо Келдиёровна – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Мирсанов Ғайбулло Қулмуродович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Салахутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Раҳман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАР:

Ахмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуратовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат хавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Ғайбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Утемуратов Махмут Ажимуратович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳакимов Комил Бахтиярович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Юсупов Сардорбек Баходирович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Амиров Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби;

Жўраев Шерзод Юлдашевич – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Бабаджанов Атабек Давронбекович – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Раҳматов Элёр Жумабоевич – юридик фанлар номзоди, Тошкент давлат юридик университети;

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Ҳашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети ҳузуридаги педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;

Қаюмова Насиба Ашуровна – педагогика фанлари доктори, профессор, Қарши давлат университети;

Тайланова Шохидат Зайниевна – педагогика фанлари доктори, доцент;

Жуманиёзова Муҳайё Тожиевна – педагогика фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Ибрахимов Санжар Урунбаевич – педагогика фанлари доктори, Иқтисодиёт ва педагогика университети;

Жавлиева Шахноза Баходировна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети;

Бобомуротова Латофат Элмуродовна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Василя Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбахор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психологияси кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Шамшетова Анжим Караматдиновна – психология фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарканд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

Содиқова Шоҳида Мархабоевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодира Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сейтов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атақулович – сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич – сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхатига киритилган.

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари” электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).

МУНДАРИЖА**07.00.00 – ТАРИХ ФАНЛАРИ**

<i>Fayziyev O'rinboy Toshmuhammad o'g'li</i> O'ZBEKISTONDA ALOHIDA TA'LIM EHTIYOJIGA EGA BO'LGAN INSONLARNI IJTIMOIIY HIMOYALASH SOHASIDAGI ISLOHOTLAR	9-16
<i>Эсонов Зиёдбек Юлдашевич</i> ФАРФОНА ВОДИЙСИ МИНГ ЎЗБЕК УРУФИ МАНБАЛАРИ ТАРИХИДАН	17-22
<i>Rajarov Mardonbek Qosimboy o'g'li</i> AFRIG'IYALAR SULOLASI TARIXINING TURK TILLI TADQIQOTLARDA YORITILISHI	23-26
<i>Исмоилова Нигорахон Усмонжановна</i> НАЛИВКИН И ЕГО СВЕДЕНИЯ О ТУЗЕМНОЙ ЖЕНЩИНЕ	27-34
<i>Мирхакимова Феруза Холдоржон кизи</i> ВЗГЛЯД В ИСТОРИЮ МЕМОРИАЛЬНОГО МУЗЕЯ САДРИДДИН АЙНИ	35-40

08.00.00 – ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ

<i>Zhao Rong</i> RESEARCH ON THE CONSTRUCTION OF CORE CURRICULUM STANDARDS FOR CROSS- BORDER E-COMMERCE MAJORS BASED ON HIGHER VOCATIONAL EDUCATION IN INNER MONGOLIA	41-48
<i>Husanboyev Sadafbek Yorqinjon o'g'li</i> FARG'ONA VILOYATIDA AGROTURIZM FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA RESURS SALONIYATINI VAHOLASH	49-58
<i>Malikova Gulhayo Turdali qizi</i> TIJORAT BANKLARDA INVESTITSION FAOLIYAT TAHLILI	59-64
<i>Maxmudov Anvarjon</i> SOLIQ HUQUQBUZARLIKLARINI TARKIBI, SHAKLLANISH MANBALARI VA ULARNI IQTISODIY MONIYATI	65-75
<i>Мухитдинов Ахрор</i> РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТДА ЯГОНА МАРКАЗЛАШГАН ДИСПЕТЧЕРЛИК ХИЗМАТИНИНГ САМАРАДОРЛИГИНИ БАҲОЛАШ УСУЛЛАРИ	76-82
<i>Jurayev Xusan Atamuratovich</i> KORXONANI MOLIYAVIY SOG'LOMLASHTIRISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	83-89
<i>Butunov Shaymardan Berdiyrovich</i> NOANIQLIK ORQALI HARAKAT QILISH: IQTISODIY BEQARORLIK SHAROITIDA MOLIYAVIY TAHLIL	90-96
<i>Islomova Mohlaroyim Inomjon qizi, Ortiqova So'g'diyona Abdusodiq qizi, Abdurahimova Zulhumor Azimjon qizi</i> TURIZM XIZMATLAR SOHASIDA RAQAMLI TEXNANOLOGIYALARNI QO'LLASH	97-103
<i>Содиқов Анвар</i> ЎЗБЕКISTОН ЭКСПОРТ САЛОҲИЯТИ ИСТИҚБОЛЛАРИНИ КЎП ОМИЛЛИ ЭКОНОМЕТРИК МОДЕЛЛАР АСОСИДА БАҲОЛАШ ВА МУҚОБИЛ СЦЕНАРИЙЛАРИНИ АНИҚЛАШ...	104-116

Norov Asror Egamberdiyevich, Fazliddinov Shohruh Shamsiddinovich
O‘ZBEKISTONDA DOKTORANTURA FAOLIYATI YO‘LGA QO‘YILGAN OLIY TA‘LIM VA ILMIY
TADQIQOT MUASSASALARI 117-122

09.00.00 – ФАЛСАФА ФАНЛАРИ

Эшонкулова Нуржахон Абдужабборовна
ГЛОБАЛЛАШУВ ШАРОИТЛАРИДА ТАЪЛИМ ТИЗИМИ ТРАНСФОРМАЦИЯСИ:
ИЖТИМОЙ-ФАЛСАФИЙ ТАҲЛИЛ 123-130

Khalilova Shakhlo Abdurashitovna
IBN SINA AND HIS CONTRIBUTION TO SPIRITUAL AND MORAL EDUCATION: RETHINKING
THE HERITAGE OF EASTERN THINKERS 131-136

10.00.00 – ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ

Saidov Hakim G‘ofurovich
VATANPARVARLIK VA MILLIY G‘URURNING FALSAFIY KATEGORIAL NEGIZLARI 137-141

Jabborov Jamshid Azimovich
MA‘NAVIY EHTIYOJLAR JAMIYAT MA‘NAVIY HAYOTINING TARKIBIY QISMI
SIFATIDA 142-148

Coatov Fayram
БАЙРАМЛАР – МИЛЛАТНИНГ ОЛИЙ ҚАДРИЯТИ 149-156

Raxmatova Xolidaxon Xolikovna
NAQSHBANDIYLAR EHTIROMIGA SAZOVOR BUYUK ZOT 157-161

Wang XiaoYu
AN ANALYSIS OF THE MYTHICAL PATTERNS IN ULYSSES FROM THE PERSPECTIVE OF
ARCHETYPE THEORY 162-170

Mamadkulova Kamila Abdukhalikovna
FEATURES OF 19th CENTURY LITERATURE: ROMANTICISM AND REALISM 171-175

Aripova Saodat Taxirovna
INGLIZ VA O‘ZBEK TILLARIDA KONCHILIK LEKSIK BIRLIKLARINING LEKSIK-SEMANTIK
XUSUSIYATLARI 176-181

Xudoyqulov Behzod Abbosovich
ITALYAN TILIDAGI FRAZEOLGIK IBORALAR TARJIMASI VA ULARNING O‘ZBEK TILIDAGI
EKVIVALENTLARI 182-187

Mavlonova Gulnora Abdig‘ani qizi
ADABIYOTDA QO‘LLANILGAN EVFEMIZMLAR (ROMAN VA SHE‘RIYAT) MISOLLAR
BILAN 188-192

Tuxtayeva Dildora Zokirovna, Izzatilloeva Sevinch Nusratilloevna
INGLIZ VA O‘ZBEK TILLARIDA “YAXSHILIK” KONSEPTINI IFODALOVCHI MAQOLLARNING
MILLIY-MADANIY XUSUSIYATLARI 193-197

Djurayeva Orzigul Gafurovna
QAXXOR BAXSHI RAHIMOV IJODINING O‘RGANILISHI 198-204

Gafarova Shahnoza Hayrullayevna
TIL VA TA‘LIM: MUAMMO VA YECHIMLAR 205-209

12.00.00 – ЮРИДИК ФАНЛАР*Исломқулова Шоҳсанам Ваҳобжон қизи*ВРАЧНИНГ КАСБИЙ ЖАВОБГАРЛИГИНИ СУҒУРТА ҚИЛИШНИ ФУҚАРОЛИК-ҲУҚУҚИЙ
ТАРТИБГА СОЛИШНИНГ ОМИЛЛАРИ ВА ЗАРУРИЯТИ 210-215*Sarvinov Sunnatillaeva*PROCEDURAL CHALLENGES IN THE REGULATION OF ABUSE OF DOMINANT POSITION IN
UZBEKISTAN 216-222**13.00.00 – ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ***Soliev Ibodulloxon Ismatullayevich*FACTORS AFFECTING THE EFFICIENCY OF REFORMS IN THE MANAGEMENT SYSTEM OF
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS 223-233*Shokirov Po'lat*TALABALARGA ATLETIK GIMNASTIKA MASHG'ULOTLARINI JOZIBADORLIGINI OSHIRISHING
USLUBIY ASOSLARI 234-238*Begmatova Dilnoza Muxtarovna*JAHON MIQYOSIDA TA'LIM JARAYONI SUBYEKTLARIDA MADANIY IMMUNITETNI
SHAKLLANTIRISH TENDENSIYALARI 239-243*To'rayev Panji To'xtayevich*MILLIY KURASH MASHG'ULOTLARIDA UMUMIY JISMONIY TAYYORGARLIKNI TASHKIL
ETISH VA SHAKLLANTIRISH 244-248*Axmedova Nafisa Isaxodjayevna, Azamatov Abdullo Isaxo'ja o'g'li, Lutfullina Rumiya Anvarovna*
OLIV TA'LIM MUASSASALARIDA JISMONIY TARBIYA VA SPORT FAKULTETLARI TALABALARI
UCHUN ANTIDOPING QOIDABUZARLIKLARINING OLDINI OLISH MEKANIZMINI

YARATISH 249-256

*Egamberdiyev Javlonbek*TA'LIM MUASSASALARIDA MA'NAVIY-MA'RIFIY ISHLARNI TASHKIL QILISH VA UNING
ILMIY-USLUBIY ASOSLARI 257-260*Kenjaboev Abdisalim Erkaboevich*ZAMONAVIY TA'LIM- TARBIYA JARAYONIDA PEDAGOGIK RAHBARNING
KOMPETENTLIGI 261-265

Husanboyev Sadafbek Yorqinjon o'g'li

Farg'ona davlat universiteti "Nemis va fransuz tillari" kafedrasida
katta o'qituvchisi v.b., iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD),
E-mail: sadafbekfergana@gmail.com

FARG'ONA VILOYATIDA AGROTURIZM FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA RESURS SALOHİYATINI BAHOLASH

Annotatsiya. Ushbu maqolada Farg'ona viloyatida agroturizm faoliyatini rivojlantirish va uning resurs salohiyatini baholash bo'yicha tadqiqot jarayoni ta'rixlangan. Agroturizm faoliyatini mamlakatda turizm sohasining ma'lum bo'yicha alohida yo'nalishini anglatib borgan. Tekstda agroturizm faoliyatini hududlarda qishloq xo'jaligi tarmoq va sohalarining rivojlanishi bilan bog'liq ma'lumot berilgan. Tadqiqotchilar tekst orqali, turli yo'nalishmalar bo'yicha statistik ma'lumotlarni taqdim qilganlar. Turizm sohasining rivojlanishini baholashda 2014-2020 yillar orasida qo'yilgan ma'lumotlar qo'llangan. Tekstda agroturizmning resurs salohiyatini baholashda tarmoqning hududlardagi rivojlanish darajasi va tarmoq sohalarida ishlab chiqarilayotgan mahsulot turi va hajmi tahlil qilingan. Tekstda o'zbekistonda turizm iste'molining ortishi, turmush farovonligining ko'tarilishi va pandemiya sharoitida turizm sektorining o'ziga xos xususiyatlari ta'rixlangan. Agroturizm faoliyatini va uning resurslari ma'lumotlari orqali turli tahlillar va taqdimotlar olingan. Ushbu annotatsiyada qo'yilgan ma'lumotlar asosida, Farg'ona viloyatida agroturizm faoliyatining rivojlanishi, uning ma'lumotlar bazasi va resurs salohiyatini baholash va tahlil qilishga ko'ra yangi yo'nalishlar va takliflar ko'rsatilgan.

Kalit so'zlar: agroturizm, resurs salohiyatini baholash, yashil sayohat, agroturizmni rivojlantirish modellari.

Husanboyev Sadafbek Yorqinjon ugli

Ph.D. in Economic Sciences, Senior Lecturer, Department of
"German and French Languages", Fergana State University,

ASSESSMENT OF RESOURCE POTENTIAL IN THE DEVELOPMENT OF AGROTOURISM ACTIVITIES IN FERGANA REGION

Abstract. In this text, the research process on the development of agrotourism activities in the Fergana region and the assessment of its resource potential is described. Agrotourism has become a special direction of tourism in the country. In the text, agrotourism activities are related to the development of agricultural sectors and industries in the regions. Researchers have provided statistical information in various directions through the text. The data collected between 2014-2020 were used to assess the development of the tourism sector. In assessing the resource potential of agrotourism, the level of development of the network in the regions and the type and size of products produced in the network are analyzed in the text. The text describes the increase in tourism consumption in Uzbekistan, the increase in living standards, and the specific characteristics of the tourism sector in the context of the pandemic. Various analyses and presentations were obtained through the data on agrotourism activity and its resources. Based on the information provided in this annotation, new directions, and proposals are indicated according to the development of agrotourism activity in the Fergana region, the assessment and analysis of its database, and resource potential.

Keywords: agrotourism, resource potential assessment, green travel, agrotourism development models.

Хусанбоев Садафбек Ёрқинжон угли

Старший преподаватель кафедры «Немецкого и французского языков»
Ферганского государственного университета,

доктор экономических наук (PhD),

ОЦЕНКА РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦИАЛА В РАЗВИТИИ АГРОТУРИСТИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В ФЕРГАНСКОЙ ОБЛАСТИ

Аннотация. В данном тексте описан исследовательский процесс по развитию агротуристической деятельности в Ферганской области и оценке ее ресурсного потенциала. Агротуризм стал особым направлением туризма в стране. В тексте агротуристическая деятельность связана с развитием сельскохозяйственных отраслей и производств в регионах. Исследователи предоставили в тексте статистическую информацию по различным направлениям. Данные, собранные в период 2014-2020 годов, были использованы для оценки развития туристического сектора. При оценке ресурсного потенциала агротуризма в тексте анализируются уровень развития сети в регионах, а также вид и объем производимой в сети продукции. В тексте описывается рост туристического потребления в Узбекистане, повышение уровня жизни, а также особенности туристического сектора в условиях пандемии. Различные анализы и презентации были получены на основе данных об агротуристической деятельности и ее ресурсах. На основе информации, представленной в данной аннотации, обозначены новые направления и предложения по развитию агротуристической деятельности в Ферганской области, оценке и анализу ее базы данных и ресурсного потенциала.

Ключевые слова: агротуризм, оценка ресурсного потенциала, зеленый туризм, модели развития агротуризма.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V4SI1Y2024N07>

Kirish. Dunyo miqyosida turizm sohasini rivojlantirish borasida amalga oshirilayotgan keng ko‘lamli tarkibiy islohotlar jarayonida xalqaro turizmning rivojlanishi uchun dastlabki shart-sharoitlarni tarkib topishiga asos yaratuvchi agroturizm faoliyatini hududiy tashkil etish, uning tuzilishi va rivojlanishi bilan bog‘liq jihatlar hamda hududiy tuzilmalar tarkibidagi agroturizm faoliyatini boshqarish mamlakatlar iqtisodiyotini makroiqtisodiy muvozanatda rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega.

So‘nggi oltmish yil davomida turizm sohasi doimiy ravishda kengayib, diversifikatsiyalanib bormoqda hamda dunyo mamlakatlari turizm sohasining yirik va jadal rivojlanayotgan sohalaridan biriga aylanib ulgurdi.

Bugungi kunda turizm sohasi makro darajadagi turistik majmuaning muhim elementi va ko‘pchilik uchun sevimli faoliyat turidir. Shu bilan birga, uning rivojlanish resursi sifatida go‘zal manzaralar, noyob tarixiy va madaniy yodgorliklar, diqqatga sazovor joylar, an‘anaviy qishloq aholi punktlari va turar joylari, milliy liboslar va oshxonalar hisoblanadi. Zamonaviy agroturizmning o‘ziga xos xususiyatlari shundan iboratki, yirik shaharlar aholisining dam olish ta‘tillarini tabiatda o‘tkazish istagi, milliy bog‘larga, qo‘riqxonalariga va qishloq joylariga tashrif buyurishni tanlashidir. Agroturizmning boshlanishi XIX asrning oxiriga to‘g‘ri keladi. Odamlar qisqa vaqt davomida qarindoshlarini ziyorat qilish, shaharning shovqin-suronidan qochish, qishloqqa kelish uchun vaqtincha shaharni tark etishni boshladilar [1].

O‘tgan asrning 80-90-yillarida qishloq joylarida ta‘tillar, yotoq va nonushta (nonushta bilan) hamda fermer xo‘jaliklariga tijorat sayohatlari juda ommalashdi. So‘nggi paytlarda agroturizm tobora rivojlanib, shahar aholisi orasida unga bo‘lgan talab ortib bormoqda. Agroturizm AQSH, Kanada, Avstraliya va Yevropa mamlakatlarida juda yaxshi rivojlangan, ayrim rivojlanayotgan mamlakatlarda turizmning ushbu yo‘nalishi rivojlanishning dastlabki bosqichlarida bo‘lsa-da, mamlakatimizda agroturizm faoliyati bugungi kunda faqat nazariy jihatdan shakllanmoqda xolos [2; 93-b.].

Adabiyotlar tahlili. O'zbekistonda turizm va zamonaviy sivilizatsiya masalalari diyorimizning bir qator olimlari tomonidan o'rganilgan bo'lib, ushbu mavzuda monografiyalar, kitoblar yozilgan. Ularning asarlarida O'zbekistonning turizm va zamonaviy sivilizatsiya masalalari boy daliliiy materiallar asosida keng yoritilgan. O'zbekiston va xorijiy olimlar turizmni rivojlantirish muammolari doirasida uning turli jihatlari bilan shug'ullanganlar. Bular jumlasiga M.B.Birjakov, V.S.Bogolyubov, V.P.Orlovskaya, S.A.Bistrov, M.G.Voronsova, Yu.F.Volkov, S.A.Sevastyanova, V.S.Senin, A.D.Chudnovskiy, T.T.Xristov, mahalliy olimlardan I.S.Tuxliyev, N.T.Tuxliyev, M.Q.Pardayev, A.N.Norchayev, B.To'rayev, M.R.Usmonov, D.K.Usmanova, X.M.Mamatqulov, M.Xoshimov, R.Hayitboyev, N.Y.Ibadullayev, R.S.Amriddinova, B.Sh.Safarov, L.Ivatov, M.Aliyeva, F.K.Kamilova, S.S.Ro'ziyev va boshqa ko'plab olimlar ham o'zlarining ilmiy takliflari bilan respublikamiz turizmdagi muammolarni bartaraf etishning nazariy amaliy asoslarini yaratilishiga muhim hissa qo'shishgan [3-9].

Tadqiqot metodologiyasi. Tadqiqotni amalga oshirishda ilmiy mushohada, statistik jadvallardan, qiyosiy tahlil, ma'lumotlarni guruhlash, abstrakt-mantiqiy fikrlash, induksiya va deduksiya usullaridan foydalangan holda turizm sohasini rivojlantirishda agroturizmning ahamiyati, turistik obyektlar, agroturizm sohasini rivojlantirish muammolari, shuningdek, agroturizmning qishloq xo'jaligi mahsulotlarini ishlab chiqarish jarayonida ishtiroki, qishloq hayotida yashash, etnografik va madaniy qadriyatlar, tabiat qo'ynida dam olish, sport turizmi va boshqa turlarning asosiy jihatlari aks ettirish bo'yicha fikr va mulohazalar shakllantirildi.

Tahlil va natijalar. Agroturizm faoliyati qishloq xo'jaligi mahsulotlarini yetishtirish jarayonida ishtirok etish, qishloq oilasi hayotida yashash, shuningdek qishloq jamiyatida amaliy ishtirok etish bilan bog'liq, qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishi yoki etnografiya sohasidagi, chorva hayvonlarini parvarishlash jarayonida bevosita ishtirok etish istagiga asoslanuvchi, ma'lum bir vaqt oralig'ida tinch va sokin hayot tarzida yashash bilan bog'liq ehtiyojlarni, qishloq muhiti bilan bog'liq ehtiyojlarni qondirish kabi asosiy xususiyatlarni qamrab oladi.

Dunyo bo'ylab turizm sohasi faol rivojlanish davrini boshdan kechirmoqda. Shu bilan birga, an'anaviy (faol va ommaviy) dam olish shakllari bilan parallel ravishda yangi, turli xil "yashil" sayohatlar tashkil etilmoqda: "uch S" formulasi bo'yicha dam olish o'rniga, "uch L" formulasi taklif etiladi. Yashil hayot g'oyalarining keng tarqalishi turizm sohasiga tobora ko'proq ta'sir ko'rsatmoqda [10; 127-134-b.].

"Yashil sayohat" dunyodagi eng mashhur turizm turlaridan biri hisoblanib, uni bugungi kunda "yashil qishloq turizmi" (greyen rural tourism) yoki "agroturizm" (agritourism, farm tourism) nomlari bilan ham ataladi.

Xorijiy tadqiqotchilarning izlanishlarida agroturizm tushunchasi xilma-xil, keng va ba'zan bir-biriga zid bo'lgan turli xil ta'riflarning sintezidan iboratdir. Agroturizm faoliyati geografik jihatdan qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishi yoki etnografik qadriyatlar mavjud bo'lgan ma'lum hududlar bilan bog'langan, shuning uchun uni rivojlantirishning nazariy va uslubiy asoslarini ishlab chiqish bilan bog'liq "agroturizm" konsepsiyasini ishlab chiqish mintaqaviy shart-sharoitlar va ijtimoiy-iqtisodiy shartlarga muvofiqdir. Shu bois ushbu faoliyat turiga mutaxassislarining yondashuvlariga qarab agroturizm tushunchalari turli mamlakatlarda sezilarli darajada farqlanadi. Mavjud xorijiy manbalarda keltirilgan ta'riflarga asoslanib, agroturizmni geografik va demografik nuqtai nazardan ko'rib chiqish mumkin. Bunday yondashuvga ko'ra agroturizm aholi zichligi kam bo'lgan hududlardagi, ya'ni shahar chegaralaridan tashqaridagi turizmdir. Rekreatsion nuqtai nazardan agroturizm faoliyatining

mahsuloti – bu qishloq uyida yashashdan boshlab, tabiatga yo‘naltirilgan dam olish tadbirlari, sarguzashtli yurishlar va mahalliy aholi faoliyatida sayyohlarning bevosita ishtiroki bilan tugaydigan turli xil xizmatlar to‘plamidir [10].

Agroturizmning asosiy vazifasi insonning aqliy va jismoniy holatini samarali yaxshilash, jismoniy va aqliy zo‘riqishni tarqatishdir. Iqtisodiy funksiyalar orasida qishloq joylarining o‘ziga xos resurslarini sotish bozorini yaratish ularning faoliyati uchun moliyaviy omillarni paydo qilish va qishloq joylarining iqtisodiy o‘shishini rag‘batlantirish kabilar o‘rin egallagan. Agroturizm – bu birgalikdagi faoliyat, chunki agroturistik faoliyatning o‘zi turistik dam olishning barcha turlarini to‘liq ta‘minlay olmaydi, shuning uchun u qishloq sayyohlariga xizmat ko‘rsatadigan boshqa tuzilmalar bilan hamkorlikka muhtoj [11; 131-137-b.].

Agroturizmning har bir turi o‘ziga xos xususiyatlarga ega bo‘lib, ularning har biri aniq maqsadlarni ko‘zlaydi hamda muayyan ehtiyojlarni qondirishga qaratilgan korxonalarining turli shakllariga ega (1-jadval).

1-jadval. Agroturizmning turlari va infratuzilmasi

<i>Agroturizm turlari</i>	<i>Infratuzilma</i>	<i>Turar joylar</i>
Birlashgan Farzand Sog‘lom turmush Tarbiyaviy	Muzeylar. Badiiy va etno-folklor jamoalari. Xalq hunarmandchiligi va hunarmandchilik ishlab chiqarish markazlari	Fermer xo‘jaliklari va mulkdorlar tasarrufidagi turar joyi. Sayyohlarni qabul qilish uchun maxsus jihozlangan qishloq mehmonxonalarining xonalaridagi turar joy. Egasi bilan bir uyda yoki qishloq xo‘jaligi hududida binolar majmuasidagi apartmentlar. Qishloq joylarida yoki kichik shaharlarda joylashgan tarixiy binolarda (qal‘alar, saroylar, monastirlar)gi turar joy
Etnografik Tarbiyaviy Gastronomik Diniy	Xalq hunarmandchiligi va hunarmandchilik ishlab chiqarish markazlari Ta‘lim muassasalari. Muzeylar Umumiy ovqatlanish korxonalari. Firmalar, oziq-ovqat ishlab chiqarish korxonalari	Yotoqxonalarda, monastirlarda, qishloq uylaridagi turar joylarda Fermer xo‘jaliklari va mulkdorlar tasarrufidagi turar joy Bir oila yoki sayyohlar guruhi tomonidan butun uyni ijaraga olish
Sarguzashtli Sport Mehnat Tadbirlar Ekologik	Transport korxonalari	Faol sport turlariga ixtisoslashgan sport inshootlaridagi lagerlar. Mulkdorlar yoki xususiy lager hududidagi chodir shahardagi turar joylar

Agroturizmning har xil turlarining mavjudligi turli xil qiziqishlarga va turli daromad darajalariga ega bo'lgan, jinsi va yoshi tarkibida farq qiladigan ko'plab iste'molchilarni jalb qilishga yordam beradi.

Bir qator davlatlarda agroturizm turizm sohasining yetakchi tarmoqlaridan biri bo'lib, u milliy turizmni rivojlantirish konsepsiyalarida o'z aksini topgan. Turli xil maqsadlarni ko'zlagan va turli xil vazifalarga yo'naltirilgan, muayyan sharoitlarga muvofiq ishlab chiqilgan va mamlakatlarning turli guruhlarida qo'llaniladigan agroturizmning bir nechta ahamiyatli konsepsiyalari mavjud. Adabiyotlar tahliliga ko'ra, jahonda agroturizmni rivojlantirishning asosiy tushunchalari uch guruhga ajratiladi (2-jadval).

2-jadval. Agroturizm rivojlanishning asosiy konsepsiyalari [6]

1. Mulkdorlar va kichik oilaviy mehmonxonalar bazasida agroturizm korxonalarini tashkil etish	Mavjud qishloq uy-joy fondi, qishloq xo'jaligi va ixtisoslashtirilgan ob'yektlarga asoslangan xususiy kichik mehmonxonalar	Ferma. Asalarichilik. Baliqchilik sanoati. Sport markazi. Kemping va hokazo
2. Qishloq joylarda yirik va o'rta xususiy agroturizm ob'yektlarini qurish	Ixtisoslashgan xususiy mehmonxonalar, markazlar	Madaniy va etnografik markazLAR. Urf-odatlariga asoslangan agroturistik qishloq
3. Fermer xo'jaliklarida va qishloq xo'jaligi kooperativlarida qishloq xo'jaligi parklarini yaratish	Milliy qishloq xo'jaligi ishlab chiqarish texnikalarini namoyish qilish	Agrofirma parki

Qishloq hududlarida ushbu yo'nalishdagi masalalarni amaliy hal qilishda yetakchi rol mahalliy jamoalarga beriladi. So'nggi paytlarda Yevropaning bir qator mamlakatlarida turizmni rivojlantirishning milliy konsepsiyalarini ishlab chiqishda ekologik agroturizmning turli sohalarini rivojlantirishda hududiy o'zini-o'zi boshqarish va mahalliy jamoalarning yuqori roli alohida qayd etildi [12; 990-1002-b.].

Qishloq turizmining ustun turlariga ega bo'lgan anglo-amerika modelidagi mamlakatlarda qishloq turizmining tarqalish geografiyasi 3-jadvalda keltirilgan.

3-jadval. Qishloq turizm mintaqalarining tarqalish geografiyasi

Mamlakatlar	Hududlar	Qishloq turizmi turi
Buyuk Britaniya	Uyels	Sog'liqni saqlash turizmi
	Shotlandiya	Mehnat turizmi
	Shimoliy Irlandiya	Ta'lim turizmi
		Sport turizmi
		Ekologik turizm
AQSH		Bolalar turizmi
		Ta'lim turizmi
	Kaliforniya	Sog'liqni saqlash turizmi
	Shimoliy Karolina	Bolalar turizmi
	Nebraska	Sarguzasht turizmi

Kanada		Mehnat turizmi
		Ta'lim turizmi
		Sport turizmi
		Ekologik turizm
		Hodisalar turizmi
	Alberto provinsiyasi	Sog'liqni saqlash turizmi
	Ontario	Bolalar turizmi
	Manitoba	Sarguzasht turizmi
	Kvebek	Mehnat turizmi
Yangi Brunsvik	Ta'lim turizmi	
Saskachevan	Sport turizmi	
	Ekologik turizm	
	Hodisalar turizmi	

Hozirgi davrda rivojlangan Yevropa mamlakatlarida qishloq turizmi tobora ommalashib bormoqda, u plyaj turizmidan keyin ikkinchi o'ringda turadi va butun turizm sanoati foydasining 30 foizini tashkil qiladi. Qishloq turizmining tarqalishi geografiyasi Yevropa modelidagi mamlakatlarda qishloq turizmining ustun turlari 4-jadvalda keltirilgan.

4-jadval. Qishloq turizm mintaqalarining tarqalish geografiyasi

<i>Mamlakatlar</i>	<i>Hududlar</i>	<i>Qishloq turizmi turlari</i>
Fransiya	Fransiyaning Alp tog'lari, Vosges, Yura mintaqasi, O'rta yer dengizi sohillari	Ta'lim turizmi. Gastronomik turizm. Bolalar turizmi. Sog'liqni saqlash turizmi. Mehnat turizmi. Sport turizmi. Ekologik turizm.
Italiya	Toskana Sisiliya Trentino	Ta'lim turizmi Gastronomik turizm. Sog'liqni saqlash turizmi. Bolalar turizmi. Mehnat turizmi. Ta'lim turizmi. Ekologik turizm.
Ispaniya	Serra de Tramuntana (Mayorka) hududlari, Kataloniya Andalusiya	Ta'lim turizmi Sog'liqni saqlash turizmi. Mehnat turizmi. Ta'lim turizmi. Gastronomik turizm. Sport turizmi. Ekologik turizm.
Germaniya	Shimoliy Reyn-Vestfaliya, Baden-Vyurtemberg viloyati,	Sarguzasht turizmi Sarguzasht turizmi. Sog'liqni saqlash turizmi.

Vengriya	Bavariya	Mehnat turizmi. Ta'lim turizmi
	Vengriya janubi-g'arbiy hududi, Balaton hududi, Tokay hududi	Gastronomik turizm. Sport turizmi. Bolalar turizmi. Etnografik turizm. Sog'liqni saqlash turizmi. Ta'lim turizmi.
Polsha	Pomeraniya	Hodisalar turizmi Sog'liqni saqlash turizm.
	Buyuk Polsha Voyevodaligi (mintaqa) Lubus Voyevodaligi	Mehnat turizmi. Ta'lim turizmi. Sport turizmi.
Avstriya	Tirol mintaqasi	Ekologik turizm Bolalar turizmi.
	Shtiriya. Karintiya	Sarguzasht turizmi. Sog'liqni saqlash turizmi. Mehnat turizmi. Ta'lim turizmi. Gastronomik turizm. Haj turizmi. Sport turizmi.
Chexiya	Janubiy Moraviya	Ekologik turizm Sarguzasht turizmi.
	Krkonoshe qo'riqxonasi hududi Pilsen viloyati (Chexiya Respublikasining g'arbida)	Sog'liqni saqlash turizmi. Mehnat turizmi. Ta'lim turizmi. Gastronomik turizm. Ekologik turizm. Bolalar turizmi. Hodisalar turizmi

Agroturizm faoliyatining turli mintaq va mamlakatlardagi rivojlanish xususiyatlariga bog'liq holda jahonda agroturizmning rivojlanish modellarini quyidagilarga ajratiladi (5-jadval):

1. Britaniya modeli. Ushbu modelda agroturizm fermerlarning uyida yoki alohida binolarda yashashga ixtisoslashtirilgan va bilimlarni kengaytirish hamda otda sayr qilish va golf o'yinlarida ishtirok etishga asoslanadi. Britaniya modelida qishloq xo'jaligi mahsulotlarini yaratish jarayonida bevosita ishtirok etish nazarda tutilmaydi.

2. Fransuz modeli. Ushbu modelda agroturizm alohida kottejlar yoki yozgi uylarda yashashga asoslanadi va ekoturizm, suv turizmi hamda baliq ovlashga asoslanadi. Fransuz modelida ham qishloq xo'jaligi mahsulotlarini yaratish jarayonida bevosita ishtirok etish nazarda tutilmaydi.

3. Italyan modeli. Ushbu modelda agroturizm alohida kempinglar (qishloq mehmonxonalari) yoki fermerlarning uyida yashashga asoslanadi va ekoturizm, bilim olish, tog'-chang'i, plyaj hamda baliq ovlashga asoslanadi. Italyan modelida qishloq xo'jaligi mahsulotlarini yaratish emas, balki yig'ib olish jarayonida bevosita ishtirok etish nazarda tutiladi.

5-jadval. Agroturizm rivojlanishining xalqaro modellari

<i>Agroturizm modellari turlari</i>	<i>Yashash</i>	<i>Ovqatlanish</i>	<i>Dam olish va turizm turlari</i>	<i>Qishloq xo'jaligi faoliyatidagi ishtirok</i>
Britaniya modeli	Fermerlarning uyida	Faqat nonushta	Bilim olish va ekologik turizm	Ko'zda tutilmagan
	Alohida binolarda	O'z-o'ziga xizmat	Otda yurish, golf o'yini	Ko'zda tutilmagan
Fransuz modeli	Alohida kottej	O'z-o'ziga xizmat	Ekologik turizm	Ko'zda tutilmagan
	Yozgi uylar	O'z-o'ziga xizmat	Suv turizmi, baliq ovi	Ko'zda tutilmagan
Italyan modeli	Kempinglar, qishloq mehmonxonalari	To'liq ovqatlanish	Ekologik, bilim olish, tog'-chang'i turizmi	Ko'zda tutilmagan
	Fermerlarning uyida yoki alohida binolarda	Gastronomik turlar dasturi doirasida	Ekskursiyalar, baliq ovi, plyaj turizmi	Hosilni yig'ib olish
Nemis modeli	Fermerlarning uyida	Uy egalari bilan birgalikda	Pikniklar, baliq ovi	Xo'jalik ishlarida yordam berish
Avstriya modeli	Fermerlarning uyida	Dehqonlar ovqati	Baliq ovi, otda yurish	Tomorqada ishlash
Kipr modeli	Milliy qishloq	Qishloq ovqati yoki tavernalar	Piyoda, otda, velosipedda yurish va etnik odatlar	Hosilni yig'ib olish
Finlyandiya modeli	Alohida kottej	O'z-o'ziga xizmat	Suv turizmi, baliq ovi	Ko'zda tutilmagan
Bolgariya modeli	Uy egalari bilan bir uyda	Uy egalari bilan birgalikda	Madaniy, bilim olish, ekologik hamda sport turizmi	Ixtiyoriylik

4. Nemis modeli. Ushbu modelda agroturizm fermerlarning uyida birgalikda yashashga hamda pikniklar qilish, baliq ovlashga asoslanadi. Nemis modelida qishloq xo'jaligi mahsulotlarini yaratish jarayonida bevosita ishtirok etish faqatgina xo'jalik ishlariga yordamlashishni nazarda tutadi.

5. Avstriya modeli. Ushbu modelda agroturizm fermerlarning uyida dehqonlar ovqati asosida yashashga asoslanadi va baliq ovlash hamda otda yurish ko'zda tutiladi. Avstriya modelida qishloq xo'jaligi mahsulotlarini yaratish jarayonida bevosita ishtirok etish faqatgina tomorqada ishlashni nazarda tutadi.

6. Kipr modeli. Ushbu modelda agroturizm milliy qishloqlarda mahalliy ovqatlarini iste'mol qilish va piyoda, otda, velosipedda yurishga hamda etnik odatlarga asoslanadi. Kipr modelida qishloq xo'jaligi mahsulotlarini yaratish jarayonida bevosita ishtirok etish faqatgina hosilni yig'ib olish jarayonidagi ishtirokni nazarda tutadi.

7. Finlandiya modeli. Ushbu modelda agroturizm alohida kottejlarda yashashga va suv turizmi, baliq ovini nazarda tutadi. Finlandiya modelida qishloq xo'jaligi mahsulotlarini yaratish jarayonida bevosita ishtirok etish nazarda tutilmaydi.

8. Bolgariya modeli. Ushbu modelda agroturizm fermerlarning uyida birgalikda yashashga hamda madaniy, bilim olish, ekologik hamda sport turizmiga asoslanadi. Bolgariya modelida qishloq xo'jaligi mahsulotlarini yaratish jarayonida bevosita ishtirok etish ixtiyoriy.

Ko'pchilik Yevropaliklarning fikricha, agroturizm faoliyati dengiz va tog'-chang'i kurortlari kabi daromadli faoliyat hisoblanmasa—da, barqaror va ishonchli daromad keltiruvchi faoliyat hisoblanadi. Agroturizm bugungi kunda Yevropada turistik faoliyatning eng mashhur turlaridan biri hisoblanib, turistik faoliyatdan olinayotgan umumiy daromadning 20 %igacha bo'lgan qismini tashkil etmoqda.

Yuqorida ko'rib o'tilgan xorijiy mamlakatlarning agroturizm faoliyatidagi tajribalaridan hamda jahon mamlakatlarida qo'llanilayotgan agroturizmni rivojlantirish modellaridan mamlakatimizda turizmning ushbu faoliyat turini rivojlantirishda mahalliy shart-sharoitlar hamda tabiiy-iqlim sharoitlarni hisobga olgan holda foydalanish mumkin. Biroq turli mamlakatlarning o'ziga xos xususiyatlarini nazarda tutuvchi modellar va tajribalarni "ko'chirish" orqali faoliyatni yo'lga qo'yish uning samaradorligini ta'minlay olmaydi.

Mamlakatimizda agroturizmning ustuvor yo'nalishlari sifatida milliy urf-odatlar hamda hududlarning o'ziga xos jihatlarini o'z ichiga oluvchi milliy jihatlarini rivojlantirish orqali nafaqat ichki, balki agroturizmga yo'naltirilgan kirish turizmini ham rivojlantirish imkoniyatini kengaytiradi.

Адабиётлар/Литература/References:

1. Володин, Н. Аграрный туризм—это полноценный отдых на родной земле II Сайт Калужской областной газеты «Знамя»[Электронный ресурс]. URL: [57](http://znamkaluga.ru/content/view/2262/2/(дата обращения 12.10. 2012), 3.2. Барлыбаев, А. А., & Насыров, Г. М. (2009). Агротуризм в Башкортостане. <i>Экономика сельского хозяйства России</i>, (3), 81-83.3. Биржаков, М. Б., Биткулова, Л. И., & Панова, Д. Н. (2010). Организация сельского туризма: практическое пособие. <i>Всеволожск: ЕЛГО</i>, 35-39.4. Чайка, В. П., & Исаев, А. Г. (2007). Сельский туризм в устойчивом развитии сельских территорий. <i>Экономика сельского хозяйства России</i>, (11), 34-35.5. Мирзаев, А. Т. (2021). Ўзбекистонда туристик-рекреация фаолиятини бошқариш методологиясини такомиллаштириш. Иқтисодиёт фанлари доктори (DSc.) илмий даражасини олиш учун ёзилган диссертация. Т.: ТДИУ, 25.6. Altbach, P. G., Reisberg, L., & Rumbley, L. E. (2019). <i>Trends in global higher education: Tracking an academic revolution</i> (Vol. 22). Brill.</div><div data-bbox=)

7. Mirzayev, A. (2023). Prospects for modeling the educational process in the development of strategies for increasing the competitiveness of graduates in higher education institutions. *International Bulletin of Engineering and Technology*, 3(4), 57-66. <https://doi.org/10.5281/zedodo.7807690>. -p. 57-66.
8. Mirzaev, A. T. (2020). Assessment of cluster formation in management of recreational activity. *Theoretical & Applied Science*, (4), 605-610. <https://dx.doi.org/10.15863/TAS.2020.04.84.101>
9. Mirzaev, A. T. (2018). The level of use of tourist attractions in the regions and the factors affecting them. *Economics and Innovative Technologies*, 2018(3), 19. <https://uzjournals.edu.uz/iqtisodiyot/vol2018/iss3/19>
10. Мирзаев, А. Т. (2019). Совершенствование интегральной оценки механизма рекреационно-туристических объектов. *Бюллетень науки и практики*, 5(2), 127-134. <https://doi.org/10.33619/2414-2948/39/17>
11. Mirzaev, A. T. (2020). Evaluation of innovation capacity resource components in effective management of recreational clusters on the basis of econometric analysis. *EPRA International Journal of Research and Development (IJRD)*. India, 5(7), 131-137. <https://doi.org/10.36713/epra4790>.
12. Мирзаев, А. Т. (2019). Оценка использования рекреационных возможностей на рынке туристических услуг. *Региональная экономика: теория и практика*, 17(5), 990-1002. <https://doi.org/10.24891/re.17.5.990>.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ S/1 (4) – 2024

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).